

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 358. Montes pietatis quid sint, quæ eorum leges, & num immunes ab omni usura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

cisi alias nequeat habere rem propriam quod ad dominium directum & utile, hæc est ratio, quod in hoc casu dominium utile saltem habitualiter maneat penes vasallum, quatenus is soluto debito possit hoc pignus redimere, & fructus ex eo recipere, sicut antea. Atque ita feudum habet rationem pignoris, quatenus dominus illud possidet cum obligatione illud reddendi vasallo, quamprimum is soluto debito illud redimit. Neque his obstat, quod dominium utile aliàs spectet ad vasallum, adeoque & fructus ad eum spectare debeant; nam ex speciali dispositione juris, & conformiter institutioni primæ contractus feudalis, dominium utile feudi non aliter conceditur vasallo, nisi cum hac limitatione, ut, casu quo in pignus datur domino directo, fructus feudi non ad dominum utilem, seu vasallum, sed ad dominum directum pertineant, quamdiu feudum pignori obligatum manet. Lugo l. c. num. 148. Pirh. l. c. verùm de his vide plura apud me. L. 3. q. 172.

3. Tertio: Fructus pignoris computandi non sunt in sortem, dum maritus pro dote uxoris sibi promissa loco pignoris accipit prædium, remve aliam, ut ex ea fructus percipiat, donec dotem promissam accipiat. Siquidem interim maritus fructus suos facit sine imminutione dotis, & absque eo, quod cogatur eos in sortem computare. Pirh. b. r. n. 94. juxta c. *salubriter*. de quo vide me ulterius cit. q. 172. n. 2.

Quæst. 358. Montes pietatis, quid sint, quæ eorum leges, & num immunes ab omni usura?

1. Resp. Ad primum & secundum: Montes hi sunt æraria, & granaria publica à Principe aliquo vel domino loci aut communitate ex liberalitate, & piorum privatorum largitionibus & elemosynis constituta pro certo loco in hunc finem, ut semper in promptu sit pecunia, quæ egentibus, (ne hi aliàs magnas usuras cogantur solvere usurariis, præsertim Judæis) non autem divitibus, ac præcipuè ejusdem loci, non exteris, ad certum tempus, v. g. ad annum, vel ad summum ad duos annos mutuo datur sub certi & sufficientis pignoris cautione à mutuario præstanda, eà lege, ut, nisi præfixo tempore mutuum reddant, pignus datum vendatur, & mons pietatis ex pretio suam sortem, seu mutuo datum recipiat, residuum verò pretii, si quod esset, mutuario seu domino pignoris restituitur. Ad hæc annuatim, aut etiam singulis mensibus exiguum quid solvatur monti à mutuario, non quidem pro lucro seu incremento ipsius montis, sed pro sumptibus ad conservationem montis, puta pro alimentis ministrorum, qui pignora & montem custodiant, administrant, conficiendo & reddendo rationes pro conductione domus, cæterisque expensis necessariis, quæ, si ex ipsa montis substantia, seu pecunia defumi deberent, facillè is consumeretur; ita fere Azor. p. 3. l. 5. c. 8. in pr. Mol. l. 2. de just. d. 125. n. 1. Less. l. 2. c. 20. du. 23. n. 190. Pirh. b. r. n. 99. Reiffenst. à n. 118.

2. Resp. Ad tertium: Montes hi cum dictis legibus & conditionibus liciti sunt, nihilque usurarii continent AA. citati, & alii communiter contra Cajetan, in commentar. de monte pietar. c. 1. Solum l. 6. de just. q. 1. c. 6. & alios quosdam, qui postquam refrigerante caritate, ut inquit Reiffenst. quâ aliàs isti montes administrabantur gratis à piis hominibus, cæpit modicum quid exigi pro dictorum ministrorum laboribus & sustentatione, scriptis vel

verbis contradixerunt his montibus, tanquam usurariis. Unde necesse fuit, hanc controversiam ad summos Pontifices devolvi, per quos omnes, ac tandem in Concilio Lateranensi, Sess. 10. per Leonem X. solenniter fuerunt approbati, tanquam liciti, & omni specie mali carentes, ut patet ex Bulla ejusdem Pontificis, quæ incipit: *Cum inter nonnullos*, habeturque inter acta illius Concilii, & Tom. 1. Bullar. *Cherub.* ubi etiam §. 5. sub excommunicatione lata sententiæ prohibetur pro contrario disputare aut prædicare. In Concilio quoque Trid. Sess. 22. c. 8. de reform. inter alia pia opera numerantur hi montes pietatis seu charitatis. Probatur insuper hæc responsio, dum nihil à mutuario exigitur, aut datur ultra sortem ratione mutationis, sed ratione expensarum necessariarum faciendarum ad conservationem & administrationem montis, quæ cum fiant in gratiam & commodum egentium, mutuario rumne majus malum incurere cogantur, licitum & pium est, pro iis aliquid exigere & accipere.

Quæst. 359. An & quis census realis sit licitus aut usurarius?

1. Resp. Primum in genere: Census (qui proprie loquendo, & prout hic sumitur, non est ipsa pensio, sed jus eam exigendi & percipiendi) realis (hoc est, in re certa, & frugifera alterius, puta, agro, vineâ, domo constitutus, quique rem ipsam comitatur, ad quemcunque possessorem ea perveniat, veluti servitus, seu obligatio ratione pensionis solvendæ; ut Azor. p. 3. l. 10. c. 33. in div. 1. Laym. l. 3. r. 4. c. 12. n. 1. & 2. Pirh. b. r. n. 66. per emptionem & venditionem (multoque magis per donationem, legatum) constitutus, ipsaque ejus constitutio, seu emptio & venditio illius nihil usurarii, seu illiciti continent, modò pretium sit justum, scilicet à lege vel consuetudine taxatum, Azor. l. c. n. 4. Laym. n. 3. Pirh. num. 67. cum communi TT. & JC. juxta quod declararunt Martin. V. & Calix. III. in Extravag. *Regimini. de empti. & vendit. inter communi.* Pius V. in *Constit. Sua. cum onus Apostolica.* Et quidem non committitur in tali contractu usura, ut patet, quia non est contractus mutui, sed verus contractus venditionis & emptionis, celebratus inter venditorem, seu censuarium & emptorem dicti juris, seu censualistam. Sed neque committitur in eo alia iniquitas, dum census est fructuarius, seu consistens in jure percipiendi fructus ex agro, vinea &c. cum sicut justum & licitum est emere totum prædium, & jus percipiendi omnes fructus illius, vel etiam totum usum fructum illius, remanente dominio directo penes venditorem, ita quoque licitè emi potest pars usus fructus, seu jus percipiendi partem fructuum. Arg. l. *necessaria. §. fin. ff. de pericul. rei. vend.* Abb. in c. *in civitate. b. r. n. 7.* Molin. tr. 2. de just. d. 385. à n. 8. Azor. l. c. q. 3. Laym. l. c. n. 3. Pirh. n. 68. Idem est, dum census est pecuniarius, seu jus percipiendi annuatim certam summam pecuniæ ex agro vel domo aliena; tum quia de hoc potissimum censu loquuntur citat. paulò ante Extravagantes; tum quia, quando reditus annuus pecuniarius in valore æquivaleret censui fructuario, sicut hic, ita & ille æquali pretio emi possunt, unde etiam, sicut ab initio constitui potest pensio in pecunia, ita & constituta in fructibus commutari potest in pensionem pecuniariam, ut Lugo cit. d. 27. f. 7. num. 111. in fine.

2. Resp. Secundò in specie: Emi & vendi, seu consti-